

Από την εταιρεία αξιοποίησης στο ΝΠΙΔ του άρθρου 58 του Ν. 4009/2011: νομικό καθεστώς και προοπτικές.

Ευγενία Β. Πρεβεδούρου

Αναπλ. Καθηγήτρια Νομικής ΑΠΘ

I. Συνταγματικότητα της πρόβλεψης ΝΠΙΔ για την αξιοποίηση και διαχείριση της περιουσίας των ΑΕΙ. Γενική προβληματική

- Συστηματική η ανάθεση από τον νομοθέτη της εκπλήρωσης σκοπών δημοσίου συμφέροντος σε νπιδ

- Ν. 2414/1996 για τον εκσυγχρονισμό της δημόσιας διοίκησης: μετατροπή πολλών νπδδ και νπιδ σε αε, για την επίτευξη υψηλότερων βαθμών οικονομικής αποτελεσματικότητας κατά την ικανοποίηση σκοπών δημοσίου συμφέροντος.

- ΣτΕ Ολ 1934/1998, Ολ 3818/1997, Στε 867/2002, 1511/2002: συνταγματικότητα των οικείων διατάξεων, στο μέτρο που δεν αφορούν αποστολές αναπόσπαστες από τον πυρήνα της κρατικής εξουσίας, ως έκφραση κυριαρχίας.

- Παραδείγματα ίδρυσης νπιδ για τη διαχείριση και αξιοποίηση της περιουσίας του Δημοσίου ή ΝΠΔΔ

- Πρώην «Ελληνικά Τουριστικά Ακίνητα Α.Ε.» για τη διοίκηση, διαχείριση και αξιοποίηση της περιουσίας του ΕΟΤ που παραμένει ΝΠΔΔ (ΣτΕ Ολ 891/2008), νυν ΕΤΑΔ ΑΕ [Ν 2636/1998, Ν 2837/2000, Ν. 3943/2011, Ν. 4002/2011]

- Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου»: ΑΕ με αποκλειστικό σκοπό την αξιοποίηση περιουσιακών στοιχείων της ιδιωτικής περιουσίας του Δημοσίου, περιουσιακών στοιχείων ΝΠΔΔ ή των δημοσίων επιχειρήσεων των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου, άμεσα ή έμμεσα, στο Δημόσιο ή σε ΝΠΔΔ

II. Κύκλος αρμοδιοτήτων

Προηγούμενο καθεστώς (περιορισμένη έκταση εξουσιοδότησης)

- άρθρο 3 παρ. 7 του Ν. 1268/1982: *Με Π.Δ. μετά από σύμφωνη γνώμη της Συγκλήτου και γνώμη του Εθνικού Συμβουλίου Ανωτάτης Παιδείας (Ε.Σ.Α.Π.) είναι δυνατή ή ίδρυση ειδικού ΝΠΔΔ ή ΝΠΙΔ για την αξιοποίηση και διαχείριση της περιουσίας του Α.Ε.Ι.».*

- άρθρο 41 παρ. 7 του Ν. 2413/1996 (Α 124): *«Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ρυθμίζονται τα ακόλουθα θέματα των ειδικών ΝΠ για την αξιοποίηση και διαχείριση της περιουσίας των Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι.: α) ορίζεται η νομική μορφή και ονομασία αυτών των ΝΠ και δίνεται προθεσμία για την τροποποίηση των πράξεων σύστασης των ΝΠ που ήδη λειτουργούν, β) ρυθμίζεται η δυνατότητα χορήγησης από τα νομικά αυτά πρόσωπα υποτροφιών και βραβείων, καθώς και αποδοχής δωρεών και κληροδοτημάτων, γ) ρυθμίζεται η δυνατότητα προσφοράς από αυτά τα ΝΠ εκπαιδευτικών, κοινωνικών και ερευνητικών υπηρεσιών και διοργάνωσης προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης και δ) ορίζονται οι προϋποθέσεις ίδρυσης από αυτά τα ΝΠ ινστιτούτων και κέντρων επαγγελματικής κατάρτισης, προγραμμάτων εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας ή άλλων μορφών εκπαιδευτικών μονάδων, καθώς και η αξιολόγηση και πιστοποίηση των παρεχόμενων τίτλων σπουδών».*

Άρθρο 58 του Ν. 4009/2011: ευρεία εξουσιοδότηση

- ορισμός της περιουσίας που διαχειρίζεται και αξιοποιεί το ΝΠΙΔ

- σκοποί: **α)** οικονομικοί-διαχειριστικοί (καταγραφή, αξιοποίηση και διαχείριση της περιουσίας με έμφαση στην αύξηση της κεφαλαιακής αξίας και των εισοδηματικών αποδόσεων της περιουσίας αυτής),

β) παροχή υπηρεσιών σε τρίτους με την ενίσχυση των εκπαιδευτικών και επιστημονικών δραστηριοτήτων του ΑΕΙ (άρθρο 58 παρ. 3β. Βλ. άρθρο 36 του Ν. 3848/2010 για τον σκοπό του ΕΕΕΛΚΕ)

γ) βελτίωση των υπηρεσιών φοιτητικής μέριμνας

- δραστηριότητες: **α)** λήψη χρηματοδοτήσεων, δανείων και χαριστικών παροχών από οποιαδήποτε πηγή [κατόπιν έγκρισης του ΣΙ] και είσπραξη δικαιωμάτων του ΑΕΙ ή του ΝΠΙΔ για την παροχή υπηρεσιών σε τρίτους.

β) ενέργειες προς βελτίωση των υπηρεσιών φοιτητικής μέριμνας

γ) παροχή υπηρεσιών (εκπόνηση μελετών, εκτέλεση και διαχείριση ερευνητικών προγραμμάτων, συνεργασία με ημεδαπούς και αλλοδαπούς φορείς, με διεθνείς οργανισμούς, διασύνδεση της έρευνας με την παραγωγή και αξιοποίηση των επιστημονικών γνώσεων), προγράμματα επιμόρφωσης (παροχή ειδικής εκπαίδευσης ή επιμόρφωσης με τη διοργάνωση προγραμμάτων, σεμιναρίων και συνεδρίων), παραγωγή προϊόντων, εκχώρηση της άδειας εκμετάλλευσης προϊόντων πνευματικής ιδιοκτησίας, ίδρυση εταιριών σε συνεργασία με άλλους παραγωγικούς φορείς.

III. Ένταξη του ΕΛΚΕ στο ιδροθησόμενο ΝΠΙΔ

- απόφαση του ΣΙ (άρθρο 80 παρ. 17β')

-ρύθμιση φορολογικού καθεστώτος (άρθρο 46 στοιχ. α' του Ν. 4172/2013, όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο Δ υποπαρ. 1 περ. 9 άρθρου πρώτου του Ν. 4254/2014: «Από το φόρο εισοδήματος απαλλάσσονται: (α) οι φορείς γενικής κυβέρνησης με εξαίρεση το εισόδημα που αποκτούν από κεφάλαιο και υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου. ...στους φορείς Γενικής Κυβέρνησης δεν περιλαμβάνονται οι κεφαλαιουχικές εταιρείες, εκτός από αυτές στις οποίες το κράτος ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου συμμετέχει με ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%)».

-ακυρωτικός έλεγχος από το ΣτΕ της ένταξης στην έννοια της Γενικής Κυβέρνησης (ΣτΕ 2497/2013)

IV. Απορρόφηση των λοιπών νπιδ και νπδδ που λειτουργούν υπό την εποπτεία του ΑΕΙ;

- Κρίνεται βάσει των κατά τον νόμο σκοπών και αρμοδιοτήτων του ΝΠΙΔ
- Επιβάλλεται για τις φοιτητικές λέσχες: ΣτΕ Ολ 1372-75/2013

V. Όργανα διοίκησης του ΝΠΙΔ

Προηγούμενο καθεστώς

Σύγκλητος ως ΓΣ με προεδρία του πρύτανη, ο οποίος ήταν πρόεδρος και του ΔΣ

Νόμος 4009/2011

- Γενική Συνέλευση αποτελούμενη από το ΣΙ (άρθρο 58 παρ. 9)

VI. Μη ένταξη του ΝΠΙΔ στον δημόσιο τομέα

VII. Νομοτεχνικά ζητήματα του σχεδίου ΠΔ του ΑΠΘ

- επανάληψη των ρυθμίσεων του νόμου ως προς τους σκοπούς και τις αρμοδιότητες

- υπεξουσιοδότηση στο ΣΙ για την ανάθεση της διαχείρισης των κονδυλίων έρευνας/δεν περιελήφθη ρύθμιση για τη συγχώνευση άλλων ΝΠ που λειτουργούν υπό την εποπτεία του ΑΠΘ

- πολλές υπεξουσιοδοτήσεις για ρύθμιση ζητημάτων που προβλέπει η εξουσιοδοτική διάταξη.

